



Šifra kandidata:  
A jelölt kódszáma:

**Državni izpitni center**



JESENSKI IZPITNI ROK  
ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

# **GEOGRAFIJA**

# **FÖLDRAJZ**

=== Izipitna pola 2 ===

*2. feladatlap*

Geografija Slovenije in Madžarske  
Szlovénia és Magyarország földrajza

**Petek, 29. avgust 2008 / 80 minut**  
**2008. augusztus 29., péntek / 80 perc**

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:*

*Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.*

*Izipitni poli je priložena barvna priloža.*

*Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.*

*A jelölt két értékelő lapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.*

**SPLOŠNA MATURA**  
**ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA**

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

*A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.*

*Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne. Barvna priloža ima 2 strani, od tega 1 prazno.  
A feladatlap 16 oldalas, ebből 3 üres. A színes melléklet terjedelme 2 oldal, ebből 1 üres.*

## NAVODILA KANDIDATU

**Pazljivo preberite ta navodila.**

**Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.**

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 21 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

## ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

**Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!**

**Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!**

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelő lapokra)!

A feladatlap 21 feladatot tartalmaz. Összesen 40 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére!

Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!



## D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. Iz **tabele 1** prepišite na spodnjo črto tiste zemljiške kategorije, ki jih uvrščamo med **obdelovalna zemljišča**.

Az **1. sz. táblázatból** írja a táblázat alatt levő vonalra azokat a mezőgazdasági földkategóriákat, amelyeket a **művelt területekhez** sorolunk.

Tabela 1 / 1. sz. táblázat

Raba tal v letu 1998 <b>A föld használata 1998-ban</b>	Delež posameznih zemljiških kategorij v % <b>Egyes földkategória aránya% -ban</b>						
	Njive Szántó	Vinogradi Szőlő	Sadovnjaki Gyümölcsös	Travniki Rét	Pašniki Legelő	Gozd Erdő	Drugo Egyéb
Zahodno Predalpsko hribovje <i>Nyugati Előalpesi- hegység</i>	5	0	1	19	11	61	3
Vzhodno Predalpsko hribovje <i>Keleti Előalpesi- hegység</i>	11	1	2	18	8	57	5
Severovzhodno Predalpsko hribovje <i>Északkeleti Előalpesi-hegység</i>	5	1	2	12	6	67	5
Ljubljanska kotlina <i>Ljubljana- völgykatlan</i>	22	0	3	26	3	34	13

(Vir. Lipovšek, I., 2003: Geografija Slovenije 2, Delovni zvezek za 4. letnik gimnazij, str. 19. DZS. Ljubljana)

(2 točki/pont)

2. Glede na **tabelo 1** napišite, katera kmetijska panoga prevladuje v **Zahodnem Predalpskem hribovju**, in opišite, zakaj je več kakor polovica površja **porasla z gozdom**.

Írja le az **1. sz. táblázat alapján**, melyik mezőgazdasági ágazat az uralkodó a **Nyugati Előalpesi-hegységben**, majd írja le, miért van **erdővel borítva** a felszínnek több mint a fele.

Kmetijska panoga / Mezőgazdasági ágazat: \_\_\_\_\_

Opis / Leírás: \_\_\_\_\_

(2 točki/pont)

3. Kakor vidite v **tabeli 1**, je v Ljubljanski kotlini delež travnikov med zemljiškimi kategorijami največji in močno prekaša delež pašnikov. Opišite **družbenogeografski** vzrok, ki danes narekuje takšno **rabo tal v Ljubljanski kotlini**.

*A Ljubljana-i-völgykatlanban, mint ahogy azt az 1. sz. táblázatban látjuk, az összes mezőgazdasági földkategória közül a rétek aránya a legnagyobb, és messze meghaladja a legelők arányát. Írja le azt a társadalomföldrajzi okot, amely a Ljubljana-i-völgykatlanban az ilyen földhasználatot diktálja.*

---

---

(1 točka/pont)

4. Poimenujte **prevladujočo zemljiško kategorijo** na območju, ki je na **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označeno s črko **A**, in pojasnite **vzrok** za njen **nastanek**.

*Nevezze meg a legelterjedtebb földkategóriát az 1. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) A betűvel jelölt térségben, és magyarázza meg keletkezésének okát.*

Zemljiška kategorija / Földkategória: \_\_\_\_\_

Pojasnitev / Magyarázat: \_\_\_\_\_

---

---

(2 točki/pont)

5. **Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje razširjenost pomembne kulturne rastline v Sloveniji. Poimenujte zemljiško kategorijo in reliefno obliko, kjer ta rastlina uspeva, ter pojasnite, zakaj **ni razširjena** na območju, ki je na **prilogi 1** označeno s črko **B**.

*Az 1. sz. melléklet (a 2. sz. feladatlap melléklete) egy fontos kultúrnövény elterjedtségét ábrázolja Szlovénia területén. Nevezze meg azt a földkategóriát és azt a domborzati formát, ahol ez a növény terem, majd magyarázza meg, hogy az 1. sz. melléklet B betűvel jelölt térségben miért nincs elterjedve.*

Zemljiška kategorija / Földkategória: \_\_\_\_\_

Reliefna oblika / Domborzati forma: \_\_\_\_\_

Pojasnitev / Magyarázat: \_\_\_\_\_

---

---

(3 točke/pont)

## D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

6. Med napisanimi industrijskimi panogami **obkrožite** tiste **tri**, ki so se v Sloveniji razvile **najprej**:

*A felsorolt iparágak közül karikázza be azt a **hármat**, amely **legkorábban** fejlődött ki Szlovéniában.*

papirna  
papíripar

kemična  
vegyipar

tekstilna  
textilipar

elektrotehnična  
elektrotechnika

železarska  
vasipar

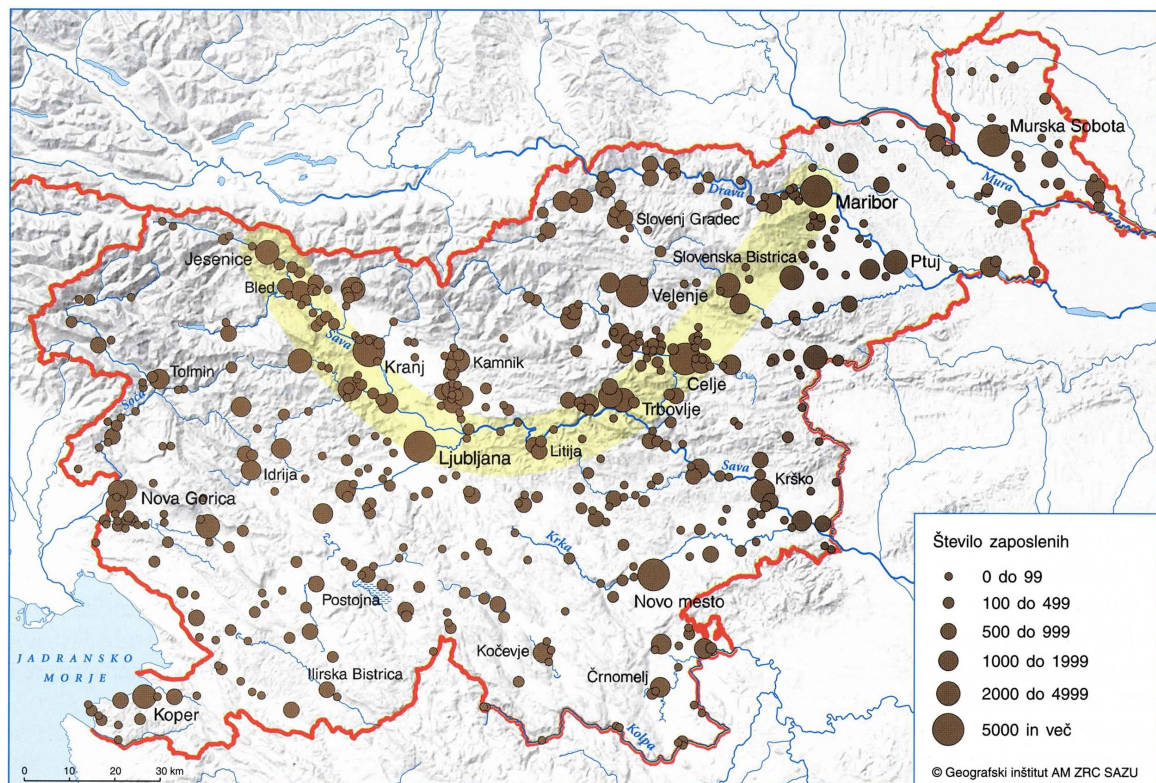
živilska  
élelmiszeripar

(2 točki/pont)

7. **Karta 1** prikazuje industrijske kraje po številu delovnih mest v industriji leta 1993. Med naštetimi kraji obkrožite **dva**, ki ležita v **industrijskem polmeseču** Slovenije.

*Az 1. sz. térkép az iparban levő munkahelyek szerinti iparközpontokat ábrázolja 1993-ban. A felsorolt helységek közül karikázza be azt a **kettőt**, amely Szlovénia **ipari félholdjában** fekszik*

Karta 1 / 1. sz. térkép



(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2000: Živim v Sloveniji, str. 76. Modrijan. Ljubljana)

Idrija      Kranj      Novo mesto      Murska Sobota      Slovenska Bistrica

(1 točka/pont)

8. Veliko industrijskih krajev je posledica politike policentričnega razvoja industrije po 2. svetovni vojni. Opišite **dve spremembi**, ki jih je tak razvoj prinesel na **podeželje**.

*Sok iparközpont a 2. világháborút követő policentrikus ipari fejlődés politikájának a következménye. Írjon le két olyan változást, amelyet az ilyen fejlődés hozott a vidékre.*

1 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

(1 točka)

9. K posamezni industrijski panogi v Sloveniji pripišite **razmestitveni dejavnik**, ki je **odločilno** vplival na razvoj industrije v tistem kraju.

*Az egyes szlovéniai iparágak mellé írja azt a telepítő tényezőt, amely meghatározóan befolyásolta annak a helységnek az ipari fejlődését.*

Izberajte med naslednjimi razmestitvenimi dejavniki:

*A következő telepítő tényezők közül válasszon:*

surovine, delovna sila, energijski vir, trg, prometna povezanost.  
*nyersanyag, munkaerő, energiaforrás, piac, közlekedési kapcsolatok.*

Barvna metalurgija – Kidričevo: \_\_\_\_\_

Színesfémkohászat – Kidričevo: \_\_\_\_\_

Živilska industrija – Ajdovščina: \_\_\_\_\_

Élelmiszeripar – Ajdovščina: \_\_\_\_\_

Tekstilna industrija – Metlika: \_\_\_\_\_

Textilipar – Metlika: \_\_\_\_\_

Živilska industrija – Ljubljana: \_\_\_\_\_

Élelmiszeripar – Ljubljana: \_\_\_\_\_

(2 točki/pont)

10. V **prilogi 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** so s črkami **A, B** in **C** označene krivulje, ki prikazujejo indeks obsega industrijske proizvodnje, števila zaposlenih oseb v industriji in produktivnost dela v obdobju 1980–1998. Z vpisom ustrezne **črke** ugotovite, kaj prikazuje posamezna **krivulja**.

*A 2. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) az A, B és C betűk olyan görbéket jelölnek, amelyek az ipari termelés nagyságának indexét, az iparban foglalkoztatott személyek számát és munkájuk eredményességét ábrázolja az 1980-tól 1998-ig terjedő időszakban. A megfelelő betű beírásával állapítsa meg, melyik görbe mit ábrázol.*

Obseg industrijske proizvodnje / Az ipari termelés terjedelme: \_\_\_\_\_

Število zaposlenih v industriji / Az iparban foglalkoztatottak száma: \_\_\_\_\_

Produktivnost dela / Munkaeredményesség: \_\_\_\_\_

(2 točki/pont)

11. Pojasnite, zakaj pri krivulji, ki je v **prilogi 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** označena s črko **B**, ugotavljamo **po letu 1989** močan **padec** in zakaj **po letu 1993** rahel **dvig**.

*Magyarázza meg, miért állapíthatunk meg annál a görbénél, amely a 2. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) B betűvel van jelölve, 1989 után jelentős hanyatlást, és miért került sor enyhe növekedésre 1993 után.*

Padec / Hanyatlás: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Dvig / Növekedés: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

(2 točki/pont)

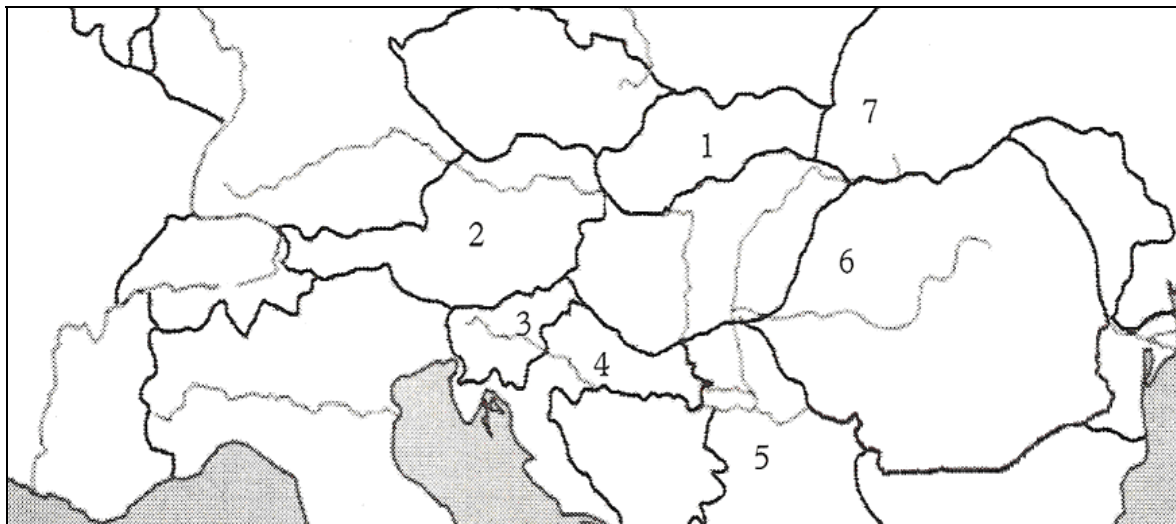


**E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA**

12. A 2. sz. térkép segítségével nevezze meg Magyarországot szomszédos országait és azok fővárosát, majd írja őket a megfelelő számú vonalra!

S pomočjo karte 2 imenujte sosednje države Madžarske in njihova glavna mesta ter jih napišite na črte k ustreznim številkam.

Karta 2 / 2. sz. térkép



Ország / Država

Főváros / Glavno mesto

1 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

3 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

4 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

5 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

6 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

7 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

(3 pont/točke)

13. Egészítse ki a mondatokat úgy, hogy az állítások igazak legyenek.

Dopolnite povedi tako, da bosta trditvi pravilni.

Magyarország \_\_\_\_\_ -Európához tartozik, a Kárpát-medence \_\_\_\_\_  
részén fekszik. Tengeri határai \_\_\_\_\_ .

Madžarska spada k makroregiji \_\_\_\_\_ Evrope, leži na \_\_\_\_\_  
delu Panonske kotline. Morskih meja \_\_\_\_\_ .

14. Írja le **két következményét** annak, hogyan befolyásolja Magyarország **éghajlatát a medencefekvés.** (2 pont/točki)

Napišite **dve posledici kotlinske lege** Madžarske na njeno **podnebje**.

1 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

(2 pont/točki)

15. Írja le Magyarország **medencefekvésének egy következményét a vízrajzára.**

Napišite **eno posledico kotlinske lege** Madžarske na njene **hidrografske** značilnosti.

\_\_\_\_\_

(1 pont/točka)

16. Magyarországnak 6 nagytája van, ezek közül **4 teljes egészében a Dunántúlhoz tartozik.** Sorolja fel ezt a 4 nagytájat!

Madžarsko delimo na 6 makroregij, od katerih ležijo **4** v celoti na ozemlju **Prekodonavja**. Naštejte te štiri makroregije.

1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

3 \_\_\_\_\_

4 \_\_\_\_\_

(2 pont/točki)

**E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA**

17. A gazdaság **melyik szektorából** származik Magyarországon a bruttó hazai termék (**GDP**) legnagyobb része? Sorolja fel ennek a szektornak három tevékenységét!

**Kateri szektor** gospodarstva prispeva na Madžarskem največji delež k bruto domačemu proizvodu (**BDP**)? Našajte tri dejavnosti tega sektorja.

Szektor / Sektor: \_\_\_\_\_

Tevékenységek / Dejavnosti:

1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

3 \_\_\_\_\_

(2 pont/točki)

18. Magyarország a Kárpát-medence középső részén terül el. Emiatt is rendkívül **jó természeti adottságokkal** rendelkezik a **mezőgazdaság** számára. Soroljon fel három kedvező természetföldrajzi adottságot a mezőgazdaságra nézve.

Madžarska leži v osrednjem delu Panonske kotline. Tudi zato razpolaga z zelo **dobrimi naravnimi ugodnostmi** za **kmetijstvo**. Našajte tri naravnogeografske ugodnosti za kmetijstvo.

1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

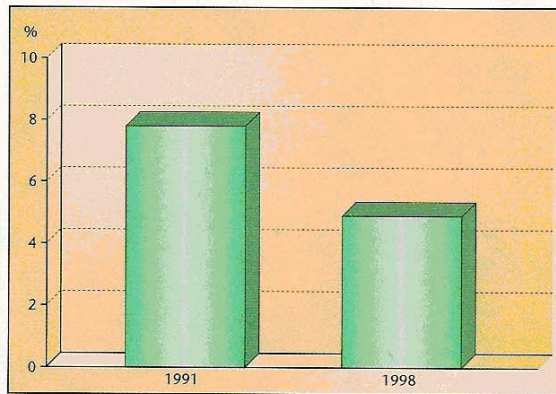
3 \_\_\_\_\_

(2 pont/točki)

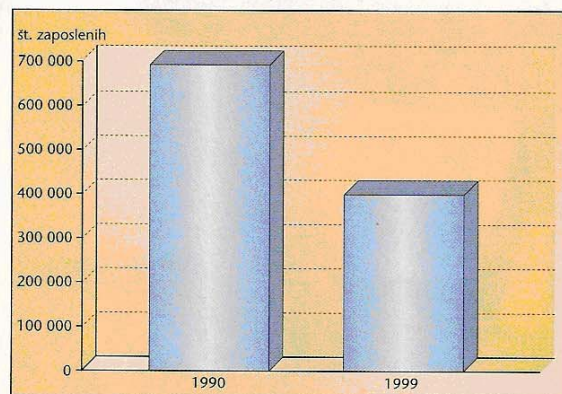
19. A mezőgazdaság szerepe a magyar gazdaságban **erősen csökkent**. Nézze meg az **1. sz. grafikont**, és írja le, a GDP hány százalékát tette ki és hány embert foglalkoztatott a mezőgazdaság a kilencvenes évek végén.

Vloga kmetijstva v madžarskem gospodarstvu je **močno upadla**. Oglejte si **grafikon 1** in napišite, kolikšen delež BDP je predstavljalo kmetijstvo in koliko je bilo zaposlenih v tej panogi na koncu devetdesetih let na Madžarskem.

1.sz. grafikon / Grafikon 1



Zmanjšanje deleža kmetijstva in gozdarstva znotraj BDP v obdobju 1991-98



Zmanjšanje števila zaposlenih v kmetijstvu v obdobju 1990-99

Vir: J. Senegačnik, I. Lipovšek, M. Pak: Evropa, str.:83, založba Modrijan založba, d.o.o., Ljubljana 2006

A GDP százaléká / Odstotek BDP: \_\_\_\_\_

A mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma: \_\_\_\_\_

Število zaposlenih v kmetijstvu: \_\_\_\_\_

(2 pont/točki)

20. Az **Alföld** Magyarország **legnagyobb mezőgazdasági területe**. Sorolja fel e nagytáj **két** fontos mezőgazdasági **terményét**, és az ottani állattenyésztés **két** jellemző **ágazatát!**

Makroregija **Alföld** predstavlja **največje kmetijsko območje** Madžarske. Naštejte **dva** značilna kmetijska **pridelka** in **dve** tipični **panogi** živinoreje na tem območju.

Mezőgazdasági termények / Kmetijska pridelka:

1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

Állattenyésztési ágazatok / Panogi živinoreje:

1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

(2 pont/točki)

21. Nevezze meg az Alföld, illetve Magyarország **legréggebbi nemzeti parkját**, és írja le annak a tájtípusnak a nevét, ami leginkább érdekli az odalátogató turistákat!

Imenujte **najstarejši nacionalni park** na predelu makroregije Alföld oziroma na Madžarskem ter napišite ime značilnega tipa pokrajine, ki najbolj privablja turiste na to področje.

*Nemzeti park / Nacionalni park:* \_\_\_\_\_

*Tájtípus / Tip pokrajine:* \_\_\_\_\_

(2 pont/točki)

**Prazna stran**  
***Üres oldal***

**Prazna stran**  
***Üres oldal***

**Prazna stran**  
***Üres oldal***